

Конспект

по дисциплината „Операционни системи“ за специалност „Компютърни системи и технологии“

I. Операционни системи - принципи

1. Операционни системи- основни понятия. Изисквания към ОС. Развитие на ОС
2. Структура на ОС. Функции на ОС.
3. Режими на изпълнение на инструкциите. Системни извиквания.
4. Разработване на програмно осигуряване. Свързващи редактори.

II. Процеси

5. Процеси. Граф на състоянията на процесите.
6. Превключване контекста на процесите. Основни операции върху процеси.
7. Синхронизация на процеси. Критична секция. Взаимно-изключващ достъп.
8. Програмни решения за взаимно-изключващ достъп. Алгоритми на Декер и Петерсон.
9. Семафори. Основни операции върху семафори. Решение на задачата „Производител-Консуматор“.
10. Монитори. Граф на състоянията на процесите в монитора.
11. Планиране на процесите. Критерии. Планировчик на процесите.
12. Алгоритми за планиране на процесите. Алгоритми с изтласкване и без изтласкване.
13. Дисциплини на планиране: First-Come-First-Serve, Shortest-Job-First, Shortest-Remaining-Time-First, Round-Robin, Multilevel Queues.
14. Нишки (threads). Основни концепции. Предимства. Реализация на нишки в ОС. Модели на многонишкове приложения.
15. Библиотеки за работа с нишки. Библиотека *pthread* – функции за управление и синхронизация на нишки.

III. Управление на паметта

16. Управление на оперативната памет. Статична и динамична настройка на адресите. Логически и физически адреси.
17. Непрекъснатата организация на ОП.
18. Странична организация на ОП.
19. Сегментна организация на ОП.
20. Заместване на страници. Стратегии на заместване.

IV. Файлова система

21. Файлова система. Файлове и операции върху тях. Методи на достъп.
22. Структура на директорииите. Организация. Контрол на достъп до файлове.

V. Компютърна сигурност

23. Основни концепции. Заплахи и атаки срещу компютърната сигурност.
24. Зловреден софтуер – видове и действие.

VI. Разпределени системи

25. Модел на комуникация клиент-сървър. Трислойна клиент-сървър архитектура
26. Разпределени системи. Middleware. Remote Procedure Call.
27. Мрежови операционни системи. Разпределени операционни системи.

VII. Виртуализация

28. Принципи на виртуализацията. Виртуални машини. Видове виртуални машини.
29. Хипервайзори. Предназначение. Видове.
30. Възможности при сървърна виртуализация. High Availability, Fault Tolerance, Live Migration.

Литература:

1. Т. Русков, Х. Вълчанов, Операционни системи. Ръководство за лаб. упражнения. Варна, 2013.
2. A. Silberschatz, P. Galvin, G. Gagne. Operating Systems Concepts 8thed.. John Willey and Sons Inc., 2012.
3. A. Tanenbaum. Modern Operating Systems. Pearson Prentice hall, 2009.
4. M.Russinovich, D.Solomon, A.Ionescu. Windows Internals 6th ed. Microsoft Press, 2012.
5. Robert Love. Linux System Programming. Talking Directly to the Kernel and C Library. O'Reilly, 2013.
6. Victor Pankratius, Fundamentals of Multicore Software Development. Prentice Hall, 2012.
7. W.Stallings. Operating Systems. Internals and Design Principles 7th ed., Prentice Hall, 2011.

Лектор: доц.д-р инж. Христо Вълчанов

Формат на изпита:

Електронен тест в е-системата на ТУ-Варна.

Изпитният тест се състои от 50 въпроса. За всеки от тях се получават по 2т. Максимален брой точки – 100.

Оценка:

- Оценката се формира на базата на получените точки от теста.